

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyi: Havonta 12 korona.
 Külföldi: Havonta 18
 Éves: 120
 Előre 20

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
Gászló József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

TÁVIRATOK.

A forrongó Balkán.

Konstantinápoly, ápr. 26. Hir szerint az albánok tovább készülnek ez ellenállásra. Egy e célból Dyakován megnyitott pénzgyűjtést néhány nap alatt vagy 50000 koronát eredményezett.

Az angol király Napolyban.

Nápoly, ápr. 26. Edvard király tegnap este az abruzzói herceg társaságában nagy kísérettel jelen volt a San-Carlos színház diszeldadásán. A nagyszámu közönség, mely az egész feldiszített színházat betöltötte nagy ovációban részesítette a királyt.

Sebenikói püspök meghalt.

Zára, ápr. 26. Zamoni Máté dr. sebenikói püspök éjjel 1 órakor tüdőgyulladásban meghalt.

Vármegyei tisztviselők gyűlése.

Budapest, ápr. 26. Az ország minden részéből mintegy 500 vármegyei tisztviselő sereglett össze a fővárosba, hogy a vármegyei tisztviselők országos egyesületének megalakításáról tanácskozzanak. Az országos gyűlés Pestvármegye székházának disztermében volt, Beniczky Lajos alispán elnöklése mellett. Pest Hont, Győr, Brassó, Árva, Szolnok-Doboka, Küküllő, Abauj vármegyék alispánjainak felszólalása után tervezetet fogadtak el a vármegyei tisztviselők fizetésének rendezéséről, végül pedig nagy lelkesedéssel megalakították a vármegyei tisztviselők országos egyesületét. A gyűlés után lakoma volt a Hungáriában.

Erőszakos szociálisták.

Kétegyháza, ápril 26. A szociálista-párt részére két ember gyűjtést akart itt

rendezni, a mit Szerb József jegyző és a bíró nem akart megengedni. A gyűjtőket, a kik ellene szegültek a tilalomnak, letartóztatták. A szociálista párt két iteni főembere ezért a kisbíró csaknem félholtra verte, a község lakosai pedig oly ellenséges magatartást kezdtek tanúsítani, hogy a főszolgabíró Csabáról 20 esendőrrrel megjelent a forrongás lecsillapítására. Ez azonban nem sikerült, mert a nép a jegyző és bíró elboesájtását kéri. A főszolgabíró intézkedésére sürgősen egy század katonaság azonnali kiküldését kérték.

Elvadult tolvajok.

Zólyom, ápr. 26. Néhány gyetvai ember tehenet lopott. Mikor a csendőrök üldözöbe vették őket és a nehézkes állattal lehetetlen volt menekülniök, az élőlállat testéből egy nagy darab húst kivágva bemenekültek az erdőbe.

Leégett város.

Santiágó de Chile, ápr. 26. Majdnem egész Gizanga város az összes üzletekkel és táviróhivatallal leégett.

A tüzoltó egyesület közgyűlése.

ápril 27.

Tegnap délután tartotta a debreceni tüzoltó egyesület, városunk eme derék testülete rendes évi közgyűlését Szikszay Gyula főparancsnok elnöklése alatt. A közgyűlésen jelen voltak Publig Ernő főparancsnok helyettes, Jablonczay Kálmán főparancsnoksági segédtsitz, titkár, Dereksassy István mentő-parancsnok, Viski Sándor, Berkó János stb.

Elnök a közgyűlést megnyitván, felolvasták az évi jelentést, melynek adatai azt bizonyítják, hogy a jelenlegi parancsnokság dicséretreméltó vezetése mellett az egyesület a folytonos haladás útján van.

Az évi jelentés beszámoló az egyesület fényesen sikerült 25 éves örömnepéről melynek költségei 1528 korona 34 fillért tettek ki. A bevétel 1468 korona volt s a mutatkozó 60 kor. 34 fillért a mulatság alaplól fedezték.

A hivatásos tüzoltóság 21784 koronát velt be s ugyanennyit adott ki, az önkéntes tüzoltóság bevétele 360 korona 31 fillér volt, a kiadás 85 korona 21 fillér. A maradvány tehát 275 korona. A segélyalap 2174 korona 57 fillér, a mulatságialap pedig 363 korona 24 fillér. — A tüzoltó egyesület felszerelése 44839 korona 34 fillért tesznek ki, a ruhaletár 3888 korona 40 fillért, az anyagi leltár 30 kor. 14 fillér. A leltár szaporodás a mult évben 1056 koronára rug.

Az egyesületnek van 5 tiszteletbeli tagja 49 alapító és 91 működő tagja. A hivatásos tüzoltók száma a hivatásos parancsnokság tagjaival együtt 22.

Tartott az egyesület összesen 490 gyakorlatot, volt 365 nappali s ugyanannyi éjjeli órség. A tüzesetek száma összesen 59 volt, illetve 59 esetben vonult ki a tüzoltóság. A tüzesetek összesen 35880 korona kárt okoztak.

Miután a közgyűlés a jelentést tudomásul vette a felmentményt ugy a parancsnokságnak, mint a felügyelő számvizsgáló bizottságnak megadta.

Szikszay Gyula főparancsnok ezután szóval is kijelenti, amit írásban is kijelentett a parancsnokságnak, hogy a főparancsnoki tisztséget továbbra nem fogadja el s e tiszteről végleg lemond.

— Nem fogadjuk el a lemondást! hallatszott minden felől.

Szikszay Gyula erre kifejti lemondásának okát. Az önkéntes tüzoltókba vetett bizodalma megrendült. Az önkéntesek nem tesznek eleget szolgálati kötelezettségüknek, gyakorlatra nem járnak stb.

Publig Ernő szép beszédben méltatja Szikszay Gyula érdemeit. Az ő lemondása egyenlő lenne az önkéntes tüz-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású —MOLLITERGIN— arcz s kézbőrönömítő szepítő szerét, mely folyadék amig ártalma lanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmulja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezet a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, a poudert alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan. — Egy üveg MOLLITERGIN-é ára 1 kor.

oltó egyesület megszűnésével. — Szikszay olyan áldozatokat hozott fáradsággal, sőt anyagiakat sem kímélve, hogy lemondását nem lehet a közgyűlésnek elfogadni Kéri Szikszayt, hogy fogadja el újból a főparancsnokságot.

Miután többen felszólalásukban ígérik hogy az önkéntes tűzoltók szorgalmasan fognak kötelezettségüknek eleget tenni. Szikszay Gyula a bizalom fényes megnyilvánulása előtt meghajlik s a főparancsnokságot még egyszer elfogadja.

Ezután a közgyűlés kegyeletesen emlékszik meg egyik derék tagja Nagy Gábor volt osztályparancsnokról, elhatározza, hogy temetésén testületileg fog részt venni.

Végül számvizsgálóknak Lampenfeld Mihályt, Darvas Imrét és Molnár Lukácsot újból megválasztják.

A kereskedő ifjak társulatának közgyűlése.

— ápril 27.

A debreceni kereskedő ifjak társulatának önképző köre tegnap délután 3 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését az egyesület helyiségében. Sesztina Jenő elnöki megnyitóját után Barra Gyula titkár terjesztette elő a múlt évi számadásokat, a mely szerint az egyesület múlt évi működése nem elégti ki a várakozást.

Majd a választmány terjesztette elő azt az indítványt, hogy ifj. Csanak Józsefet és Csanak Jánost az egyesület disztagjaivá választották, a mit a közgyűlés elfogadott. Schön Artur emelt aztán szót a ki az egyesület sikertelen működését esetelte hosszas beszéd kíséretében.

Müller Győző azzal az üdvös indítvánnyal lépett a közgyűlés elé, hogy az egyesület állítson fel saját kebelében egy oly segélyező egyesületet, a mely a szegényebb sorsú kereskedő segédekét szükség esetén támogassa.

Keméri Gyula felkéri a választmányt hogy az egyesület tagjainak a hazai gyógyfürdőkben kedvezményt eszközöljön ki. A két indítványt a közgyűlés nagy lelkesedéssel elfogadta és egy nyolc tagú bizottságot küldött ki az ügy tanulmányozására.

A tisztikar megválasztása következett, a melyet a következőképen alakítottak meg: Elnök Sesztina Jenő, alelnök Bárdos Géza, titkár Barra Gyula, pénztárnok Hochfelder Jakab, háznagy Glósz József, jegyzők Groskó György és Schön Artur, könyvtárnokok Kubinyi Béla és Szabó József.

Választmányi tagok: Somossy L., Erdélyi István, Donogán István, Nádudvari Lajos, Fekete Miklós, Fleischer F., Thaisz Artur, Bányász Dezső, Tóth K., Csáthy Ferenc, Uray Vilmos, Keméry Gyula, Kovács Gábor, Lämmer Márton, Csillag Artur, Góznér Kálmán, Müller Győző és Bányász Miksa. Választmányi póttagok Zengevald Gyula, Prohánka

Lajos, Szépe Lajos, Szabó János. Fazekas Endre, Aszlányi János.

A közgyűlés az új tisztikar életetése közben este 7 órakor ért véget.

A rabsegélyező egyesület közgyűlése.

— ápr. 27.

A rabsegélyező egyesület, városunk ez emberbaráti intézménye tegnap délelőtt közgyűlést tartott Szűcs Miklós elnökelete alatt a városháza nagytermében. A gyűlésen jelen voltak Simonffy Imre kir. tanácsos, Kovács József polgármester, Csiky Lajos, Körner Adolf, Király Gyula és még számosan.

Csiky Lajos felolvassa évi jelentését, mely kimerítő tartalommal, nagyon szépen van megszerkesztve. E szerint az egyesületnek a miniszterium 4000 koronás alapítványától eltekintve van 11 alapító tagja, 132 rendes, 15 pártoló és 27 adományozó tagja. A múlt év bevétele és kiadása 6412 koronát tesz ki. Az egyesület vagyona 5298 kor, 66 fillér. Az múlt évben kiadott rabok segélyezéséül 5865 korona 80 fillért.

A közgyűlés Csiky Lajosnak a kiváló évi jelentésért köszönetet szavaz, ugyszintén a városi tanácsnak az egyesület iránt számos esetben tanusított jóindulatáért.

Ezután Simonffy Imre lemondott az egyik alelnöki állásáról s maga helyett ajánlja az új polgármestert Kovács Józsefet, miután az egyesület szoros összeköttetésben van a várossal s ő már nem polgármester.

Miután Simonffy Imre továbbra is ragaszkodik lemondásához, a közgyűlés érdemeinek maradandóbb módon való megörökítése után a lemondást elfogadja s egyhangulag Kovács József polgármestert választja meg alelnöknek.

Az állásáról leköszönt Benyáts Emil helyett pénztárnok Szepessy Károly fogházfelügyelőt választják meg, Simonffy Imre kir. tanácsost pedig választmányi tagnak.

Számvizsgáló lett Kondrád Sándor. Ezzel a közgyűlés véget ért.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnepe napon d. e 9—12-ig.

Ápril 28. A színházi bizottság ülése.

Május 2—3. Debreceni lóversenyek.

Május 4. Rendkívüli közgyűlés a városházán.

Május 11—12. A nőegylet működő előadásai

Május 18. Polgármesterek országos gyűlése.

Május 18. Országos ifjusági tornaverseny.

Május 22. A város Rákóczi-ünnepe.

* **A város zárszámadása.** Roncsik Lajos főszámvevő a ma d. e. 10 órakor tartandó tanácsülésen fogja bemutatni Debrecen város 1902 évi zárszámadását, melynek munkálataival tegnap lett készen.

* **Ebéd Wolafka dr. püspöknél.** Tegnap délben Wolafka Nándor dr. püspök ebédet adott, a melyre Puky Gyula főispán, Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző s a tanács több tagja voltak hivatalosak.

* **Lőrinczy ezredes kitüntetése.** Lőrinczy Dénes ezredesnek, a 46-ik honvédgyalogdandár parancsnokának Őfelsége a III. osztályú vaskorona rendet díjmentesen adományozta. Lőrinczy Dénes hosszabb ideig volt a debreceni 3. honvédgyalegred ezredese, majd Nagy-Váradra került s rendkívül gyors előmenetele mellett most még külön királyi elismerést is kapott.

* **Automobil vasuti közlekedés.** Érdekes kísérletezés indul meg legközelebb a máv. nyiregyháza—szerencsi vonalán. — Mint jó forrásból értesülünk ezen a vonalon új rendszerű helyi közlekedést fog kipróbálni a máv. igazgatósága, Nyiregyházáról ugyanis egyelőre a közeli Sóstóra a rendes vasuti síneken automobil géppel helyi közlekedést létesítenek. Ez minden órában induló kocsikkal a helyi forgalom lebonyolítására lesz hivatva s ha ez az új automobil-vasuti közlekedési rendszer beválik, létesíteni fogják azt mindazokon a távolsági vonalakkal való kapcsolatban nem nagyon forgalmas pályákon, melyeken egy-egy nagyobb város szomszédos forgalma a sűrű helyi közlekedést szükségessé teszi.

* **A Zenede hangversenye.** A Zenede alsó és középosztályú növendékeinek bemutatására szépen sikerült hangversenyt rendezett a Zenede tanári kara tegnap délelőtt 11 órakor. A műintézet hangversenyterme megtelt érdeklődő zenekedvelőkkel, kik sűrű tapsokkal buzdították a kis művészeket. A zongoratanítványok közül szerepeltek Faludi Magda, Marcsek Vilma, Rajeci Anna, Szűcs Kálmán, Irinyi István, Hajdu Miklós, Hajdu István, Lang Erzsébet, Eggmann Margit, Uher Amadil, Donogán Katica, Bocán Béla és Bruck Emil. Dícsérettel emlékezhetünk meg mindannyiokról, különösen tetszett Eggmann Margit és Lang Erzsébet kisasszonyok játéka és az utolsó szám: Lachnernek 8 kézre írott indulója. Rendkívül érdeklődéssel hallgatta a közönség Pattermann Ida kisasszony gondolkajátékát és Deutsch Szeréna kisasszonyt, ki Coriolánt szavalta, sok erőt öntve a lehetetlenül megválasztott vers előadásába. A hegedütanszak növendékei közül sikerrel szerepeltek: Balogh Zsigmond, Pézses Gyula és Nágel Zoltán. A hangverseny déli 1 órakor ért véget.

* **A városi gazdasági bizottság** tegnap délelőtt Király Gyula tanácsos elnökelete alatt ülést tartott a melyen a tenyész apaállatoknak az egyes gulyákba való beosztásának határidejéül május hónap 5-ikét tűzték ki.

* **Kifosztott gépész.** Danesek Károly vagonjavító műhelyi gépész tegnap hogy hogynem betévedt a Korona című vendéglőbe. Társai biztatására inni kezdett s az idősebb embernek, ki soha életében nem élt szeszes italokkal — megártott a bor. Allitása szerint valami bódítószert is tehettek az italába, mert egyszerre csak nem tudott magáról semmit. Mikor magához tért nagy rémülettel tapasztalta, hogy tárcáját valaki kilopta zsebéből. 120 korona pénz volt a tárcában és 6 darab

Debrecen egy igen jónévű kereskedője által aláírt kitöltetlen váltó. A kétségbeesett ember jelentést tett a rendőrségen, mely már nyomában van a tolvajnak.

* **Szociálisták gyűlése.** A debreceni ipari és földmívelő munkások, mintegy 700-an gyűlést tartottak tegnap a Széchenyi utca végén levő szabad térségen. A Labanc András elnöke alatt álló gyűlés kimondta, hogy a nemzetközi szociáldemokrata párt debreceni szervezetét megalakítják s e célból 10 tagú választmányt választottak. Nánássy Lajos és Müller Gyula beszámoltak a fővárosi szociálista-nagygyűlés lefolyásáról. Ezután parázs szónoklatokat tartottak a klérikalizmus ellen, a melynek befolyását minden képen megakadályozni határozatilag kimondták. Rendszavarás a gyűlésen nem történt.

* **A gazdák hitelcsoportja** e hónap 28-án, kedden d. u. 3 órakor tartja évzáró közgyűlését *Lőkóvics Márton* bankigazgató elnöke alatt.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Apr. 27, hétfő, *A bajusz*, énekes vigjáték. *Pálmay Ilka* felléptével. Felemelt árak. C, bérlet-szünet.

Apr. 28, kedd, *Nebántsvirág*, daljáték. *Pálmay Ilka* felléptével. Felemelt árak, A, bérlet-szünet.

Április 29, szerda, *Egy szegény ifjú története*, színmű, *Krasznay Ernő* felléptével. B, bérlet.

Április 30, csütörtök, *Bob herceg*, daljáték, C, bérlet.

Május 1, péntek: *Bob herceg*, daljáték, A, bérlet.

Május 2 szombat: *Lady Windermere legyezője*, színmű, először, B bérlet.

Május 3 vasárnap: A *doktor ur* bohózat este *Szegény Jonathán*. daljáték, Bérlet-szünet.

— (**Beck Vilmos énekelőadása.**) Beck Vilmos odisszeája tegnap este véget ért. Elvégre partra jutott a hányt hajó s több ízben történt elhalasztások, műsorváltozások után a jó izlésű művezetőség igazán elkövezhette azt a tapintatlanságot, hogy az *Aszalai uram leányai* című vigjáték 3 felvonása közé vasárnapi katonazene helyett kellemetlen helyzetbe juttatta Beck Vilmost, a m. kir. dalszínház egyik elsőrendű énekesét. Meg is kapta érte a finom izlésű művezetés méltó jutalmát: a színház valósággal ásitott, tátongott az ürességtől. Még ilyen sivár, ily megdöbbenően üres nézőteret nem láttunk Debrecenben. De hát mi szükség volt arra, hogy egy érdemes művészt így bántó közömbőség színe elé állítson az igazgatóság? Ugyan, kérdezzük tisztelettel, mi értelme volt ennek az egész kellemetlen incidensnek? Vagy talán ezzel maga az igazgatóság jellemezni kívánta az évad művészi értékét és szellemének irányát? Ez a rejtély nem nagyon érdekelt bennünket. De Beck Vilmost, a kiváló énekest mindenesetre sajnáljuk a részvétlenség miatt. Ne rójjuk ezt fel a debreceni közönségnek, mely

mindenkor meg tudja, meg is szokta becsülni a valódi művészetet s ama egyre ritkább közönség közé tartozik, a melyet még nem rontott meg a művészet oltárain rugdalózó láb-torna és füligrizálás hóbortja. Az a csekély számú közönség is tegnap este iparkodott tettségének zajos kifejezést adni és lelkesen tapsolta Beck Vilmos énekszámait, melyeket a művészi iskolája s szép, tömör, kellemes hangja teljes fényű asszisztenciájával adott elő.

— (**A szintársulat Nyiregyházán.**) Május 10-én fejezi be az évadot Makó társulata Debrecenben. A társulat május 11-én reggel Nyiregyházára utazik s este már játszani fog a nyiregyházi színházban. A színigazgató előzetes színházi jelentése már megjelent Nyiregyházán. Az igazgatók rendszeren 40 előadásra szoktak bérletet hirdetni; de Makó izetlen szárazsággal, rossz magyarsággal megszerkesztett hirdetése csak 30 bérletre hívja fel a nyiregyházi közönséget. A hangulat úgy látszik Nyiregyházán nem épen rózsás. A tavalyi (1902. őszén ott működött) Makó-féle társulat gyengeségéről még most is fanyar kedvetlenséggel emlékezik a kényes igényű szabolcsi közönség. Ezt a debreceni közönség kellőképpen értékelheti, mert hiszen egész télen élvezhette a társulatot.

Regénycsarnok.

A BÁDOG CSACSI.

Írta: *Malonyay Dezső.*

Látott egyszer valakit Rob Roy, a ki szép volt. Olyan szép, hogy skandalum! Persze, rögtön követte őt.

Itt részletesen szólott Rob-Roy arról, hogy mikéül mit következtethet egy okos ember, egy hölgyet követvén.

Némi kis pszichológia és rendben van.

Hogy jár az illető?

Mi érdekli a kirakatokban?

Azonnal tisztában lehet velük az ember.

Vegyük például ezt.

Az avenue de l'Opéra elején pillantottam meg.

Toaletti izléses, semmi svindli, hosszú kabát vagy effőle, cipők, keztyűk korrektek.

Egy pillantást vet a kirakatra, melyben gyerekruhák vannak: asszony, gyermeke van.

A műkereskedő, Thiébaud bronzai előtt megáll egy percere, intelligens, jó házból való.

Néhány ember megfordul utána hogy milyen szép, nem néz ugyan senkire, de egy-egy futó pillantást vet a kirakatok üvegtábláiba s igazít a kalapján.

Kissé még naiv, jól esik neki a hódolatt.

A Grand Hotel felé tart: talán csak nem idegen? . . .

Oh nem, sokkal bátrabban halad keresztül a kocsitton . . .

Szó sincs róla, párisi: egy izben megáll, megfordul, a sarkon lévő banképület kapuja fölött van egy óra, azt nézi.

Az az óra úgy elvész az ablakok, a cégtáblák és a círadák közt; azt csak egy párisi asszony ismerheti . . .

Látja, fiatal ember! Így kell okoskodni.

Ezután már csak azt kell eligazítani, miként mondja meg neki, hogy imádja és a többi.

Minden attól függ, hogy van-e az emberhez bizalma a kicsikének?

A megismerkedésre talált módot Rob-Roy, bár az okoskodásunk nem igen vált be.

Annyi tény, hogy roppant előkelő lelkületű teremtés volt, de Boulogneban lakott s mikor másodszor láttam, ugyanaz a ruha volt rajta, melyet első találkozásunk alkalmával viselt.

Ez zsenirozza az embert és azonnal tisztában volt vele, hogy valami kis regényre szívesen vállalkoznék a kicsike, alapjában pedig fél iszonyuan. Szavamat kellett adnom neki, hogy soha nem fogok tudakozódni kiléte után s egy óra múltán elmondta ő maga, hogy kicsoda hogy hol lakik, mert először Boulogneban és hogy a Flórián van a kapu fölött.

Az ura . . . Képzeld, gázhivatalnok. Nem képzelem, milyen megható volt az a kíváncsiság, melylyel a nagyvilági élet iránt érdeklődött s milyen szomorúan mondta, hogy ők soha se mennek sehova. Látja, fiatal ember, ilyen igazságtalan néha a sors! . . .

Harmadszor is találkoztunk. Elfogadta meghívásomat egy sötakocsizásra. Az autenillei pályaház előtt vártam őt egy számozatlan bérkocsiban. Majd a guta ütött meg!

Egy kis gyereket hozott magával, a fiát!

Hát ugy-e, mit szól ehhez? . . .

(Vég. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma hétfőn április 27-én.

Felemelt árak. — **PÁLMAY ILKA** felléptével: (C) bérlet szünetben.

A BAJUSZ.

Énekes vigjáték 3 felvonásban.

Holnap, kedden, április 28-án (A) bérlet-szünetben, **PÁLMAY Ilka** utolsó felléptéül:

Nebántsvirág.

Daljáték 3 felvonásban.

Kardos László

Debreczen, Kossuth-utca.

Biztoszínű nőruhaszövetek nyári osztálya gazdag választékban áll a t. közönség rendelkezésére. A legjobb izlés-szerinti

Cretonok,

Levantinek,

Duchesse selyemutánzatok,
ajouros színes, fehér
batisztok és

pikétek,

Csalánvásznak.

Kivánságra mintagyűjtemény szívesen küldetik. 1.